

ADDITIONES.

S testator in conditione ipsa appoſuerit verbum *Masculis*, &c. De hac coniectura, post Clarum nostrum, & ex eo causatos, consule Crauet. conf. 130. nu. 2. & conf. 62. nu. 15. Cephal. conf. 115. nu. 23. conf. 25. n. 77. & conf. 252. nu. 17. Rolan. a Valle conf. 5. n. 5. Fernandū Vafq. de success. progress. §. 4. n. 4. Ant. Gabr. commu. concl. lib. 4. tit. de fideicommiss. concl. 4. Franciscum Mant. de coniect. vlt. volunt. lib. 1. tit. 3. num. 7. & Grass. lib. 1. r. recept. sent. §. fideicommissum. q. 14. nu. 1. Harpr. b Non recipitur. Adde etiā quod communiter ista limitatio de masculinitate, damnatur attestator Rolan. in conf. 51. col. 6. vol. 3. in vers. secundo non obstat. Giach. c Quando isti filij positi in conditione sunt ex descendentes ipsius testatoris. An ¶ & quatenus libere qui sunt ex descendentes testatoris, positi in conditione, intelligantur substituti, siue vocati, post Clarum nostrum, & alios, tradit Franc. Mant. d. lib. 1. tit. 3. num. 1. Harpr. d Quāto testator digressus est ad plures gradus substitutionum. Liberi ¶ positi in conditione, an & quatenus censeantur substituti, quando facti sunt plures gradus substitutionum prater Clarum nostrum, diuersimodē explicant Ant. Gabr. commu. conclus. lib. 4. conclus. 4. de fideicommiss. Ioan. Cephal. consil. 252. num. 17. Iacob. Mand. Alba consil. 87. nu. 12. Rolan. a Valle conf. 5. n. 9. volum. 3. Frac. Burs. col. 1. n. 1. vol. 1. & conf. 5. n. numero 31. Chassan. consil. 14. nu. 1. Marc. Mantua. consil. 22. col. 1. Tiber. Dec. consil.

QVÆST. LXXIX.

Prosequendo alias coniecturas, ex quibus colligi possit mentem testatoris fuisse, ut filij in conditione positi censeantur vocati, reperio, quod Guido Papæ decis. 148. dicit sibi videri optimam coniecturam, si testator in conditione ipsa appoſuerit verbum *Masculis*, puta, quia dicit, si filius meus sine liberis, & descendentes masculis decesserit, substituto Caium. Nā hoc casu, secundum eum, illa qualitas masculinitatis adiecta operabitur, ut censeantur vocati. Sed tu tene contrarium. Eadē enim ratio utroque casu militat, & propterea ista coniectura communiter non recipitur, ut attestatur Ripa in d. l. Centurio. n. 162. & in d. l. n. 8, C. de pact. quem refert excellentes Doctores, & multa eruditio nis D. Hieron. Masfred. lib. 1. attentatorum in 6. part. nu. 2. vbi & ipse sateri videtur contra Guid. Papæ esse communē Doct. opin. Hanc etiam opin. contra Guid. Papæ dicit esse magis communem, Paris. cons. 31. num. 22. lib. 2. & conf. 44. num. 1. eo. vol. Soc. Iur. consil. 118. nu. 15. lib. 1. & conf. 177. nu. 16. & seq. lib. 2. & ita contra istam coniecturam in facti contingentia indicauit Curia Parliamenti Delphin. ut ipsemet Guid. Papæ refert in d. decis. 184. & decis. 600. Et licet Dec. conf. 546. circa princ. dicat quod illud dictū Papæ non est contra communem opin. et quod imō non habet contradicentem: Tu tamen ipse per te videre potes in locis præallegatis, an Dec. verum dicat. Et idē consulendo, aut indicando nullo modo adhareas d. opin.

Guid. Papæ, quia caret substantia veritatis.

Tertia coniectura allegatur quando isti filij positi in conditione sunt ex descendentes ipsius testatoris: & secundū hanc coniecturā conclusio gl. in d. l. Lucius. esset limitanda, ut non procederet in descendentes. Et hęc fuit opin. Salyc. in l. n. 5. C. de condit. inser. tis, pro qua facere videtur ea quæ dixi supra §. Substitutio. Sed tamen hæc fallentia communiter damnatur, ut dicit Ripa in d. l. Centurio. post nu. 159. vers. Tertio verba: & dicit Soc. conf. 116. post nu. 8. Quarta allegatur coniectura, quando testator a digressus est ad plures gradus substitutionē, semper sub illa conditione, si sine filiis, & c. quo casu, cū testator toties posuerit istos filios, siue descendentes in conditione, videtur eos maxime dilexisse, & consequenter sumendam esse coniecturā, quod eos vocare voluerit. Et hæc fuit opin. Per. de Anch. conf. 74. nu. 2. in fin. vbi subdit, quod hæc modificatio ad d. g. sibi videtur iustissima, & æqua. Hęc tamē coniectura ita simpliciter deducta communiter reprobat, ut dicit Ripa in d. l. Centurio nu. 165. & reuera multi ex Doct. seq. opi. gl. & attestant, illā esse communem, loquuntur in casu, in quo testator fuerit digressus ad plures gradus substitutionū: & tamē eo nō obstante, transeūt cum opin. ipsius gl. Ideo propter hanc solā coniecturam non esset in practica a communi opin. recedendum. Quinta est coniectura, quando testator expressit rationē: quia scilicet volebat bona sua in masculis, et familia conseruari. Nā eo casu vtiq; censetur voluisse inter ipsos descendentes inducere fideicommissū, & cōsequenter etiā, si tātūmodo sint in conditione positi, tamē cēsentur uocati. Et hęc est cōmunis, & firma cōclusio, ut attestatur Paris. conf. 6. num. 6. li. 3. Sed in hoc proposita vidēda sunt ea, quæ dixi sup. §. substitutio. In his tamē omnib. coniecturis maxime versabitur religio iudicare debentis: qui secundum suā conscientiā diligenter estimabit, an testator verisimiliter ipsos filios, siue descendentes in conditione positos, vocare voluerit. Et licet singula forte non prodesent, secundū cōes sententiā superius relatas: si tamē duæ, vel plures concurrant, et conscientia ita suadeat, poterit intrepidē iudicare contra opin. illius gl. præsupposito, tamen semper, q̄ isti in conditione positi, sint ex descendentes ipsius testatoris: alias non esset a communi opinione aliquo modo recedendum, ut supra sepius dixi.

QVÆSTIO LXXX.

SVMARIA.

Ex Claro.

- 1 Quando plures simul sunt instituti, vel substituti, an censeantur vocati simul, & semel, an autem ordine successiuo.
- 2 Et quid si vocati sunt copulatiue.
- 3 Et quid si in eo casu cadat inter ipsos, nō solum ordo charitatis, sed etiam necessitas instituendi.
- 4 Et an censeantur vocati per fideicommissum, an vulgariter substituti.

- 5 Et quid si sint vocati per alternationem.
- 6 Et quid si per dictionem, Cum.
- 7 Et quid si sub nomine collectiuo.

Ex Additionibus.

- 1 Si frater, et eius filij sint heredes instituti, an simul admittantur.
- 2 Propter solum ordinem charitatis a sermonis proprietate non est recedendum.
- 3 Quæ sit natura copulæ.
- 4 Si plures copulatiue restituantur, inter quos nō solum cadit ordo affectionis, sed etiam necessitas instituendi, ordine successiuo admittuntur.
- 5 Et quid si plures sint instituti per dictionem cum, simul vna.

QVÆ.

ADDITIONES.

QVÆST. LXXX.

Ordine successiuo. De quest. ista, videlicet de matre hærede instituta, & filijs eius masculis legitimis, & naturalibus gradatim, & successiue vocatis ab auita matre in suo elogio. An intelligantur vocati vna cū eorum matre, an vero ordine successiuo? vide nouissime per Olasc. deci. 81. vbi plene, & ad vtramque partem eā discutit, atque pronegatiua tandem ad fatorem matris cōcludit, & dicit pro ea senatum iudicasse: vide ibidem. Giachar. b Institutio Titium fratrem meum, & eius filios, & c. Si frater, & eius filij sint heredes instituti: nō secundum ordinem successorum, sed simul, & coniunctim in primo gradu instituti intelliguntur. Ita tenent post Clarū nostrū, & alios, quos laudat Hieronymus Gabriel conf. 101. num. 1. cum seqq. lib. 2. & Franc. Mant. in tractat. de coniect. vlt. volunt. lib. 4. tit. 9. num. 19. Huiusque præcipuum opinionis fundamentū illud est: quod cessante necessitate instituti, propter solum ordinem charitatis, non est a sermonis proprietate recedendum, verbiq; inferuire melius est, l. nō aliter. 69. in princ. ff. de legat. 3. l. 3. §. si is, qui nauem. ff. de exercit. act. Natura ¶ autem copulæ ea est, ut coniuncti æqualiter, & pro virilibus portionibus admittantur. l. reos. 11. §. i. ff. de duobus reis constituendo. l. si duobus. 16. ff. de legat. 1. l. si quis Attio. 7. ff. de usufruct. accret. l. i. C. si plures vna sentē. condemnati sunt. l. vnic. §. si ita definitis. 10. vers. hoc ita tam varie. & §. vbi autem. 11. C. de caduc. toll. Igitur frater & eius filij coniunctim, & ex æquis portionibus intelliguntur instituti, cū nulla necessitas eos instituire cogat. Mantic. d. tit. 9. nu. 20. & seq. vbi contraria diluit. Harprecc. c Et Canonistæ. Vide per Olasc. d. decis. 81. col. 4. Giach. d Quando. Adde, & vide etiam per Olasc. plene d. decis. 81. post numer. 12. qui citat auctorem nostrum hic: & dixi etiam in Iulij Clari Sentent. Pract. Ciuil.

Lia nunc est Questio abſoluenda circa Testatoris mentem interpretandam valde utilis, & quotidiana. Quando plures simul sunt instituti, vel substituti, an censeantur vocati simul, et semel, an autem ordine, successiuo? Et quia materia est satis confusa, procedemus per conclusiones, ita, ut quantum fieri possit, clarior reddatur. Sciendū tamen in primis, quod inter personas a testatore vocatas, duplex ordo potest considerari: charitatis, seu affectionis, & necessitatis. Ordo charitatis, seu affectionis est, quando persona vocatæ sunt positæ in diuersis gradibus ab interfecto: puta, quia instituit fratrem meum, & eius filios, vel huiusmodi. Certum est enim, quod frater meus est mihi in gradu proximior, quā eius filij, neque erga istas persona, a testatore institutas, potest considerari alia necessitas eas instituendi, sed tantummodo voluntas, & sic charitas, vel affectio. Ordo autem necessitatis est, quando persona, quas testator instituit, erant de necessitate ab ipso testatore instituendæ. Intellego de necessitate causatiua: quia scilicet eis non institutis, testamentum posset esse nullum: puta quia testator instituit filium suum in potestate, & nepotem ex eo natum, vel nasciturum. Quo casu videtur non solum filium de necessitate instituisse, quem omnino instituire tenebatur, ut dixi supra, q. 38. sed etiam nepotem, ne testam. rēperiretur, quo casu filius esset præmortuus, & ipse nepos, qui primum locum tenebat, reperiretur præteritus. Hoc præmissis, Prima sit conclusio, quod quando plures vocantur per copulam, inter quos solum cadit ordo charitatis, et affectionis, absque vlla necessitate instituendi, vel substituti: disputa, instituo Titium fratrem meum, & eius filios: tunc tales persona censeantur vocati simul, & semel, non autem ordine successiuo. Et licet Bar. in l. Gallus. §. quidam recte. ff.

de liber. et posthu. tenuerit contrarium: hæc tamen conclusio magis communiter tenetur, ut dicit Alex. conf. 129. n. 7. lib. 5. Dec. conf. 95. nu. 2. & dicit Cepol. conf. ciuili 52. post nu. 4. quod ita tenent communiter Doct. Legistæ, & Canonistæ. Hanc et conclusionem attestantur esse cōmunē Scribentes in d. §. quidā recte, & in specie Imola post nu. 20. vers. Interdum vero, et D. Iacob. But. Doct. cl. arissimus: & conc. inuis meus, et Ias. nu. 22. & seq. Idē et dicit Alex. conf. 22. post nu. 8. lib. 3. quod est duplicatū in cōf. 13. lib. 4. Corn. conf. 229. in lit. l. lib. 3. Soc. conf. 90. lib. 1. & conf. 113. nu. 1. eod. vol. quod est duplicatum in consil. 238. lib. 2. Guid. Papæ consil. 122. num. 2. & conf. 135. post nu. 1. vers. Sed circa præmissa, & conf. 136. post nu. 1. vers. Sed an dubium. Ias. conf. 206. nu. 2. lib. 2. Dec. conf. 205. post nu. 1. & conf. 236. post nu. 1. col. 2. vers. sed illa et cōf. 248. nu. 2. & conf. 253. post nu. 3. & in fine. conf. 291. numer. 1. Ruin. conf. 168. n. 9. lib. 2. Bertrand. conf. 9. nu. 1. lib. 1. in 2. par. & conf. 215. nu. 5. lib. 2. in 2. par. Curt. Iur. conf. 22. n. 4. & conf. 128. post num. 1. vers. aut quæro. Boer. decis. 158. n. 6. Ioan. Dilect. de arte testandi, tit. 4. caut. 6. nu. 1. Bero. in c. Raynutius. nu. 82. & seq. Quādo autem inter eos, qui vocantur per copulam, cadit non solum ordo charitatis, sed etiam concurrunt necessitates instituendi, salte causatiua, ut est quando instituitur filius, & nepos ipsius testatoris: Eo casu non censeantur vocati simul, & semel, sed ordine successiuo, scilicet filius solus in primis, deinde nepos post eum. Et hæc est communis opinio, ut attestantur Scribentes in dicto §. Quidam recte, & in specie Alexand. post numerum 6. vers. in ea gloss. ibi, & Iason numero vigesimo. Idē dicit Alex. conf. 14. num. 10. lib. 1. Corn. consil. 159. in littera H. lib. 4. Bertrand. in d. conf. 9. num. 1. libro primo, in 2. parte, et conf. 82. n. eod. vol. & conf. 182. num. 1. lib. 3. in 2. parte. Curt. iur. in d. consil. 128. num. 1. Bero. in c. Raynutius num. 68. & seq. Sed quæro, an hoc casu censeantur isti filij, & nepotes vocati ordine successiuo per fideicommissum, ita ut filij censeantur grauati fideicommissis, ut restituant hereditatem nepotibus, an autem solummodo censeantur vocati per vulgarem substitutionem, si nepotes vulgariter substituti in casu, in quo filij nō sint heredes? Resp. quod solummodo cēsentur vocati per vulgarem substitutionem, non autem per fideicommissum. Et hæc est cōmun. opi. ut attestatur Dec. conf. 205. post n. 9. et conf. 248. post

g Cum.] Adde atque vide per Olaf. dict. decil. 81. col. fin. Giach.

Vocantur per dictionem 5 cl.] Si plures, inter quos cadit ordo charitatis, fuerint iustitiam per dictionem cum simul, vna, coniunctim admittuntur, non autem ordine successorio: ut praeter Clarum Nobilium, tradunt Bartol. Gribald. & alij in dict. l. Galus 29 §. quidam recte, 1. ff. de liberis, & posthum. haered. institut. Couar. in cap. Raynurius 16. §. 2. num. 3. de testam. Vasq. de success. creat. d. §. 20. num. 121. Mant. dicto tit. 9. nu. 29. & Grass. d. §. institutio, quaest. 20. nu. 9. Harprec.

post nu. 6. Paris. cons. 82. num. 11. lib. 2. Emil. Ferret. consil. 10. nu. 1. Vtilitas autem est euidentis, & maxima, quia si censeretur inductum fideicommissum non posset filius de ipsa hereditate libere disponere, et testari, sed teneretur illam restituere ipsius nepotibus. Si vero tantummodo est vulgaris substitutio i filio adempte statim expirat, iuxta ea quae dixi supra §. substitutio.

5 Quando plures personae, inter quas cadit ordo charitatis, vocantur per alter naturam, puta, instituo Titium, vel eius filios: tunc videntur vocati non simul & semel, sed ordine successivo scilicet, primo Titius, & deinde eius filij per fidei-

commissum, & in hoc Doctores omnes conveniunt, ut dicit Dec. consil. 95. n. 4. circa fin. Et ideo, si quis substituat filios vel nepotes Titij, haec alternatiua posita inter personas, inter quas cadit ordinata affectio, stat proprie, & non resoluitur in coniunctam, & donec vnus ex filijs superest, nullus ex nepotibus admittitur, ita communiter concluditur, ut dicit Paris. cons. 21. nu. 1. lib. 3.

6 Quando plures personae, inter quas cadit ordo charitatis vocantur per dictionem, puta, instituo Titium cum Mevio eius filio: hoc casu Titius, & Mevius admittuntur simul & semel, non autem ordine successivo. Et haec est communis conclusio, ut attestantur Scribentes in d. §. quidam recte. & in specie, Ias. nu. 30. ubi dicit, quod cum ista de iustione omnes indifferenter tenent.

7 Quando plures personae vocantur sub nomine collectiuo cum alijs sub duplici denominatione: puta, instituo Titium, et nepotes Mevii: isti plures dicuntur quo ad Titium haberi pro vno tantum, & ideo faciendae sunt duae partes, nulla habita ratione, quod nepotes Mevii sint plures numero. Et haec est communis conclusio, ut dicit Soc. in. consil. 104. nu. 25. lib. 1. & haec omnia nota, quia quotidie contingunt in practica.

QV AESTIO LXXXI.

SVMARIA

Ex Claro.

1 Praeritione filij an testamentum annulletur.

ADDITIONES.

a AN praeritione filij.] Et quod filiorum natorum praeritione reddatur testamentum ipso iure nullum, est text. in d. l. inter cetera. ff. de lib. & posthum. Etiam si illico decedat, Institut. de exhaereda. liber. in princ. Idem dic de praeritione filiarum: quia omnia disposita in testamento paterno conseruantur, secundum communem praer. haereditatem: ut attestatur Rolandus consil. 71. num. 56. & dixi in collect. mea commun.

QV AEST. LXXXI.

1 Explicatis quaestionibus, quae ad testatoris voluntatem interpretandam pertinent, videtur.

opin. in verb. praeritio, num. 1. Et quid in praeritione posthumi ignoranter facta, an conseruentur legata in magna quantitate facta: utrumque commune, vide in d. collecta mea, ubi sup. nu. 3. 4. 5. Giach.

dendum est, quibus modis testamentum infirmetur et in primis quaero, an praeritione filij testamentum ipso iure annulletur? dixi late sup. 24. & seq.

redatione filiorum, aut parentum testamentum annulletur, vel rumpatur satis, abundeque tractauimus supra quaestione 40. 41. 42. 43. & sequentibus.

QV AESTIO LXXXII.

SVMARIA

Ex Claro.

1 Praeritione filiorum, vel collateralium, an testamta annullentur.

QV AESTIO LXXXII.

1 Vero etiam, an propter praeritionem parentum, vel collateralium, testamta annullentur? dixi supra quaest. 43. & seq.

QV AESTIO LXXXIII.

SVMARIA

Ex Claro.

1 Exhaeredatione filiorum vel parentum, an testamentum rumpatur.

QV AESTIO LXXXIII.

1 Vero, an propter exhaeredationem filij testamentum rumpatur? dixi supra quaest. 40. & 41. dixi,

ex quibus causis filius a patre exhaereditari possit.

ADDITIONES.

a AN propter exhaeredationem filij testamentum rumpatur.] Nota hic, quod praeritio, & exhaereditatio facta in commoam, & in prouisionem filiorum, ne iuuenili calose impulsu amittant bona contrahendo, vel delinquendo, haud vitiat testamentum, vide per Nat. in consil. 472. sub num. 3. Giachar.

QV AESTIO LXXXIV.

SVMARIA

Ex Claro.

1 Legitimatione filij naturalis, vel spurij, an testamentum rumpatur.

patur.

Ex Additionibus.

1 Equid filij naturalis legitimatione rumpatur Testamentum.

ADDITIONES. QV AEST. LXXXIV.

Quod sic.] Adde etiam, atque vide de ista q. per Mar. Angussol. in consil. 10. n. 4. quaestio. ubi similiter de magis communi opinion. ex Alex. in eadem rubr. col. 1. in ver. Ad di. quam confirmat aliorum etiam auctoritatibus Giach.

Vero, an legitimatione filij naturalis, vel spurij Testamentum rumpatur.

a Respon. quod sic, a perinde ac si ipse post testamentum legitimus natus fuisset, & ideo si patet post conditum Testamentum filium naturalem legitimum praeerierit, vel sine causa exhaereditauerit, rumpitur testamentum, poteritque talis filius legitimus, si fuerit

rit praeritus, dicere Testamentum nullum, vel contrabulares & si sit exhaereditatus, habet quarelam. Et est communis conclusio, ut attestatur Alex. in Rubric. ff. de liber. & posthum. post num. 3. & consil. 139. numero 1. lib. 2. quem refert Dec. in l. posthumo, in additio. ad primam lecturam, num. 17. in fin. Socin. consil. 126. num. 5. lib. 2. prout illum refert, & sequitur Paris. consil. 7. num. 2. lib. 2. & consil. 55. num. 2. lib. 3. Ias. in d. Rubr. ff. de liber. & posthu. nu. 5. & seq. & consil. 202. col. 2. vers. Scias ergo, lib. 2. Dec. consil. 52. post num. 1. & consil. 343. post num. 2. vers. Nec obstat si dicatur, & consil. 365. post num. 7. vers. Quarto concludunt, & consil. 366. num. 5. Regulariter enim legitimus aequiparatur legitimo, ut dixi supra libro 2. §. filius, & ideo omnia iura loquentia de filijs legitimis habent etiam locum in legitimis. Et haec est communis conclusio, ut dicit Socinus in allegato consil. 226. post num. 5.

praeritus, dicere testamentum nullum.] Huc referri, & peti poterunt ea, quae annotauimus supra ad quaest. 42. numero 8. & sequent. Harprec.

QV AESTIO LXXXV.

SVMARIA

Ex Claro.

1 Testamentum an rumpatur per ingressum religionis.

Ex Additionibus.

1 Nunquid per ingressum religionis rumpatur testamentum, remissive.

ADDITIONES.

a AN per ingressum religionis testamentum rumpatur.] De ista quaestione non nihil attulimus supra in q. 28. num. 12. Harpr. b Sed retenta.] Vide, a Quod sic, an per ingressum religionis, vel sine causa exhaereditauerit, rumpitur testamentum, poteritque talis filius legitimus, si fuerit

beant conuenire, an debitorem, vel monasterium? Vide per Spec. tit. de Stat. Monach. nu. 53. de quo etiam dixi ead. quaest. 28. in vers. dixi. Et quod testamentum conditum ab eo, qui intravit religionem, confirmetur per professionem, haud expectata morte naturali: commune dixi in colle. mea commun. opin. verb. testamentum. ubi etiam retuli regulam negatiuam. Giach.

QV AESTIO LXXXVI.

SVMARIA

Ex Claro.

1 Testamentum an rumpatur resurrectione testatoris.

QV AESTIO LXXXVI.

1 Vero, si testator moriatur, deinde resurgat, an rumpatur eius testamentum? Est pulchra quaestio, sed de raro contingentibus si tamen contingeret, prout in Lazaro

quem Christus Dominus noster a mortuis suscitauit, tenendum est, quod Lazarus a mortuis resurgens hereditatem suam de iure recuperauerit, & rumpit testamentum, si quod prius condiderat, vel tanquam ipsemet (non enim videtur defunctus, qui tam cito renixit) vel tanquam posthumus, qui de nouo natus esset. Ita tenuit gloss. in l. ex his, in gloss. 1. ff. de leg. quae in hoc communiter est approbata, ut dicit Alber. in d. l. ex his, nu. 1. Alex. in l. si marito, in princip. num. 5. ff. solut. matrimonio.

QV AESTIO LXXXVIII.

SVMARIA

Ex Claro.

1 Testamentum per metum conditum, an sit ipso iure nullum, remissive.

Ex Additionibus.

1 Testamentum per metum conditum, an sit ipso iure nullum, remissive.